

JÖNKÖPING UNIVERSITY
School of Health and Welfare

”Man drar åt samma håll”

En kvalitativ studie om samverkan kring prostitution i en
mellanstor svensk kommun

HUVUDOMRÅDE: *Socialt arbete*

FÖRFATTARE: *Jennifer Manu & Klara Ahnfeldt*

JÖNKÖPING 2018 juni

Vi vill rikta ett stort tack till intervjupersonerna som har deltagit i studien. Ni gör ett oerhört viktigt arbete och vi hejar på er. Vi vill även tacka vår handledare Mikael Skillmark.

Abstract

The purpose of this study is to increase insight into the collaboration of different organisations that work against prostitution in a Swedish municipality. With this purpose as a basis, four research questions were formulated: How do different organisations working against prostitution in the municipality collaborate? Which factors promote collaboration between these organisations? Which factors inhibit collaboration between these organisations? What areas of improvement exist in regards to collaboration? The analysis is qualitative and based on semi-structured interviews with six organisations that work against prostitution in different ways. The interviewed organisations include government-controlled organisations as well as non-governmental organisations. In this study, the empirical data has been analysed with a deductive approach based on a set of themes. These themes are formed with the purpose and issue of this study in mind. The themes are “how different organisations in the municipality describe the collaborative work”, “factors promoting collaboration”, “factors inhibiting collaboration” and “areas of improvement”.

Key words: collaboration, prostitution, promoting factors, inhibiting factors, areas of improvement

Sammanfattning

Syftet med denna studie är att öka förståelsen av samverkan mellan olika aktörer som arbetar med prostitutionsfrågan i en mellanstor svensk kommun. Utifrån syftet har fyra frågeställningar formulerats: hur samverkar olika aktörer i kommunen kring frågor som rör prostitution? vilka faktorer främjar samverkan mellan dessa aktörer? vilka faktorer hämmar samverkan mellan dessa aktörer? vilka förbättringsområden finns för samverkansarbetet? Undersökningen är kvalitativ och baseras på semi-strukturerade intervjuer med sex aktörer som arbetar med frågan i kommunen. De aktörer som intervjuades från offentliga verksamheter är polisen, socialjouren, länsstyrelsen och åklagarmyndigheten. Kvinno- och tjejjouren och Freethem som intervjuades är ideella föreningar. Studien har en deduktiv ansats där empirin har analyserats utifrån teman som skapats med grund i studiens syfte och frågeställningar. De teman som analysen utgick från är hur samverkan ser ut, främjande faktorer för samverkan, hämmande faktorer för samverkan och förbättringsområden.

Nyckelord: samverkan, prostitution, främjande faktorer, hämmande faktorer, förbättringsområden

Innehållsförteckning

Abstract	ii
Sammanfattning	iii
Innehållsförteckning	iv
Inledning	6
Syfte och frågeställning	7
Bakgrund och tidigare forskning	8
Samverkan	8
Begreppsdefinition	8
Faktorer som främjar samverkan	9
Faktorer som hämmar samverkan	10
Organisation	11
Prostitution	12
Begreppsdefinition	12
Prostitution i Sverige	12
Teoretisk utgångspunkt	13
Nyinstitutionell organisationsteori	13
Handlingsutrymme	14
Metod	17
Litteratursökning	17
Urval	17
Urvalsmetod	17
Presentation av aktörerna	17
Tabell 1 – intervjuer	19
Datainsamlingsmetod	19
Analysmetod	20
Kvalitetskriterier	21
Etiska överväganden	23
Resultat och analys	24
Hur aktörer i kommunen beskriver samverkan kring prostitution	24
Analys	27
Främjande faktorer	28
Gruppen	29
Organisation och ledning	32
Hämmande faktorer	34
Gruppen	34
Organisation och ledning	37
Förbättringsområden för samverkan	39
Analys	41
Diskussion	42
Resultatdiskussion	42
Hur samverkan beskrivs	42
Främjande och hämmande faktorer - spegelbilder?	43
Förbättringsområden	43
Alternativa tolkningar	44

Metoddiskussion	44
Slutsats.....	45
Resultatets betydelse.....	45
Vidare forskning.....	46
Referenser	47
Bilagor	50
Bilaga 1 – informationsbrev	50
Bilaga 2 - Intervjuguide	51

Inledning

Prostitution är ett omdiskuterat ämne och komplext socialt problem som engagerar och påverkar många. Enligt Sveriges regering handlar det till stor del om utbud och efterfrågan och hör samman med en brist på jämställdhet, en form av mäns våld mot kvinnor (Regeringskansliet, 2016). Det är ett dolt samhällsfenomen och anses inte bara skada individen utan även samhället i stort, eftersom det ofta är förknippat med annan brottslighet som människohandel, organiserad brottslighet och narkotikabrott (Taylor, 2014). Sexköpslagen, som kriminaliserar köp av sexuella tjänster, infördes 1999 och lägger ett tydligt fokus på att minska efterfrågan (SFS 1962:70; Regeringskansliet, 2016).

Prostitution är särskilt intressant inom socialt arbete eftersom arbetet berör både köpare och säljare. Enligt socialtjänstlagen 2 kap. § 1 (SFS 2001:453) har kommunerna det yttersta ansvaret för att de som bor och vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. De som säljer sex är ofta utsatta personer i synnerhet om de är minderåriga eller kontrollerade av en hallick, en person som tjänar pengar på att någon annan prostituerar sig (Nationalencyklopedin, 2018a). De som köper sex begår en brottslig handling och kan behöva stöd vid exempelvis sexmissbruk. Kommunen är då skyldig att ge det stöd som behövs.

Hur olika aktörer i kommunen arbetar med och samverkar kring frågan är inte allmänt känt. Det är först och främst ideella organisationer samt privatpersoner som driver frågan och syns i nyheter och media. Det är därför intressant att undersöka hur myndigheter och ideella aktörer i kommunen samverkar. Är samverkan ett prioriterat område vad gäller arbetet med prostitutionsfrågor? På vilket sätt samverkar de olika aktörerna? Den mellanstora kommunen som studien undersöker är av särskilt intresse gällande prostitution och människohandel då det är en till synes dold verksamhet som inte tillägnats mycket tidigare forskning.

Enligt nationella riktlinjer är samverkan mellan myndigheter en grundläggande förutsättning i arbetet med prostitution (Länsstyrelsen i Stockholms län, 2011). Detta för att kunna tillgodose den brottsutsattas behov på bästa sätt, samtidigt som en mer effektiv brottsutredning möjliggörs. Varje myndighet är ansvarig för sitt område men då den brottsutsatta ibland har behov av en mängd olika insatser är det av stor vikt att myndigheter arbetar tillsammans kring tjänster och uppföljningar (ibid.). Länsstyrelsen i Jönköpings län

(2015) lyfte fram att det finns bristande kunskap om prostitution och sex mot ersättning inom länet. De genomförde därför en kartläggande studie för att sprida information och förbättra kunskapen hos berörda myndigheter och därmed öka möjligheten att hjälpa de utsatta. En av slutsatserna var att ökad samverkan mellan aktörer är ett behov för att länet bättre ska kunna arbeta mot prostitution (Länsstyrelsen i Jönköpings län, 2015). Denna studie anses även kunna vara applicerbar på andra liknande kommuner och län. Danermark och Kullberg (1999) menar att samverkan är välfärdsstatens nya arbetsform och att det inte är något som aktörerna kan välja bort. Samverkan anses vara ett verktyg för att lösa komplexa sociala problem, men hur realiserar egentligen de nationella påbuden om att samverka kring prostitution?

Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie är att öka förståelsen av samverkan mellan olika aktörer som arbetar med prostitutionsfrågan i en mellanstor svensk kommun.

Studiens frågeställningar är:

- Hur beskriver aktörer samverkan i kommunen gällande frågor som rör prostitution?
- Vilka faktorer främjar samverkan mellan dessa aktörer?
- Vilka faktorer hämmar samverkan mellan dessa aktörer?
- Vilka förbättringsområden finns för samverkansarbetet?

Bakgrund och tidigare forskning

För att öka förståelsen av samverkan och prostitution, samt att sätta det i sin kontext, görs i det här avsnittet relevanta begreppsdefinitioner samt redogörelser för tidigare forskning

Samverkan

Begreppsdefinition

Lindberg (2009) redogör för tre olika sätt att definiera vad samverkan är: ett praktiskt fenomen, en teoretisk utgångspunkt eller utifrån ordets betydelse med grund i ordböcker och språk. Samverkan som ett praktiskt fenomen utövas ofta i form av samverkansprojekt där deltagarna definierar mål, syfte och tillvägagångssätt. Dessa definitioner beskriver samverkans form och innehåll, där form innebär tillvägagångssätt samt vilka som är deltagare och där innehållet syftar till vad deltagarna faktiskt samverkar kring. Ur en teoretisk utgångspunkt definieras samverkan dels ur en social aspekt där det finns en avsiktlig och reflekterad interaktion mellan människor (Danermark i Lindberg, 2009). Lindberg (2009) beskriver att samverkan kan definieras utifrån närliggande begrepp som samordning eller samarbete och hänvisar till Westrins kategorisering. Westrin (i Lindberg, 2009) redogör för fyra olika kategorier av samverkan. Den första kategorin kallas för *kollaboration* och innebär att myndigheter samverkar i vissa former och kring specifika frågor men att det finns en tydlig avgränsning vad gäller ansvars- och verksamhetsområden. *Koordination* eller samordning är den andra kategorin som innebär att flertalet myndigheter lägger samman sina insatser för att uppnå bästa möjliga resultat, exempelvis en produktionskedja inom industrin eller en vårdkedja inom hälso- och sjukvårdssektorn. Den tredje kategorin innebär att en yrkesgrupp från en organisation tillfälligt utför insatser inom en annan. Detta kallas för *konsultation*. Den fjärde kategorin heter *integration* och innebär att två eller fler organisationer eller verksamheter slås samman och uppgifter till största del blir gemensamma (ibid.). Lindberg (2009) redogör slutligen för hur samverkan kan definieras utifrån ordets betydelse i exempelvis ordböcker, samt att dessa definitioner ofta är enkla och mindre laddade. Hon menar på att ordet definieras utifrån närliggande begrepp som samarbete och samordning och att det även gör det i engelskan där begrepp som “collaboration”, “cooperation” och “coordination” används synonymt.

Grape (2015) belyser hur intresset för samverkan byggts från 1990-talet bland annat på grund av att människobehandlande organisationer generellt blivit mer heterogena samtidigt som den ökade professionaliseringen lett till fler specialiserade yrkeskategorier. Han

definierar samverkan som ett yttre krav på organisationer och verksamheter att samarbeta för att lösa komplexa problem samtidigt som det är en strategi för att uppnå en ökad flexibilitet och helhetssyn gentemot individer som vanligtvis hamnar utanför ramen för kärnuppdragen (ibid.).

Faktorer som främjar samverkan

Mallander (1998) menar att det finns ett antal förutsättningar för att ett behov av samverkan ska uppstå överhuvudtaget. Ju mer specialiserade organisationer blir, desto mer beroende blir de av varandra. Olson (2000) fann en tendens att endast se möjligheterna samverkan kan skapa men att det sedan visar sig uppkomma svårigheter. Han menar att förberedelser, förankring och en tydlig uppgiftsfördelning i samverkan kan reducera risker för detta. För att skapa goda förberedelser behövs ett samhälleligt behov som kräver samverkan mellan olika aktörer och att det finns en villighet att engagera sig i frågan (ibid.). Problemsituationen som leder till samverkan är oftast av den art att organisationen själv inte kan ta tag i den (Mallander, 1998). Flera intressegrupper påverkas och därmed måste de samarbeta för att lösa problemet. Problemet i sig påverkar samhället negativt och det är i majoriteten av aktörernas största intresse att lösa det (ibid.). Olson (2000) bekräftar detta med att lyfta den viktiga förutsättningen att aktörerna ser ett mervärde i att samverka. Mervärde kan exempelvis innebära spetskompetens inom ett visst område och tillgång till varandras nätverk.

En viktig främjande faktor för samverkan är att det finns en gemensam utgångspunkt och ett gemensamt mål som skapar en enad vision (Westrin i Danermark & Kullberg, 1999; Mallander, 1998). Samverkan blir ett verktyg för att genomföra gemensamma mål och beslut där deltagande organisationer får tillgång till varandras resurser. Det är viktigt att deltagarna upplever att det finns rutiner som underlättar samarbetet samt att det finns ett gemensamt förhållningssätt och helhetssyn (Mallander, 1998). Danermark och Kullberg (1999) lyfter även att mål, principer och etiska förhållningssätt bör diskuteras noggrant innan projektet startas och att det ska finnas en gemensam metod för samarbetsutveckling. Det är viktigt att det finns en tydlighet kring de olika organisationernas ansvarsområden och att dessa har fördelats på ett passande sätt. Ett lagarbete bör byggas som inkluderar alla berörda organisationer och där samarbetet innefattar samtliga olika nivåer inom organisationen. Det bör finnas en samordnad administrativ och politisk ledning samt finansiering av verksamheten (ibid.) Mallander (1998) lyfter även vikten av att det bör finnas en kunskap om varandras verksamheter och regelsystem för att bli samspelade.

Samverkansprojektet bör ha en hög beslutskompetens samtidigt som gruppen värnar om minsta möjliga byråkrati. Olson (2000) menar att ledarfrågan är en av de viktigaste faktorerna för att skapa goda förutsättningar för samverkan. Han fann att varsam rekrytering av ledare, som har god insikt i den frivilliga och kommunala sektorn, var avgörande för om samverkan var framgångsrik.

Faktorer som hämmar samverkan

Danermark och Kullberg (1999) menar att det finns ett antal faktorer som hämmar samverkan. Utifrån sin forskning fastställer de att om målsättningen med samverkan inte är tydligt formulerad från start är risken att samverkan inte fungerar. Ytterligare faktorer som hämmar samverkan är när olika organisationer kommer samman utan en tydlig ansvarsgräns, med dålig samordning och för stor arbetsbelastning. Även skillnader i kunskapstraditioner, professionella mål, ekonomiska intressen och organisatoriska strukturer kan hindra effektiv samverkan (ibid.). Axelsson och Bihari Axelsson (2013) redogör för strukturella och kulturella hinder i utvecklingen av samverkan. De strukturella hinder som organisationer kan möta är olikheter i ekonomiska restriktioner och politiska uppdrag eller direktiv. Skillnader i den administrativa gränsdragningen både inom och mellan organisationerna samt olika informationssystem och databaser är också faktorer som kan hämma samverkan. De kulturella hinder som uppstår anser de vara svårast eftersom det ofta leder till bristande kommunikation och förtroende mellan organisationer. De menar på att organisationer kan ha olika beteendemönster, språkbruk, attityder och värderingar som krockar när de kommer samman och som försvårar kommunikationen mellan organisationerna. Det kan även finnas olika utbildningsbakgrunder samt skillnad på hur de olika professionernas syn på klienter vilket kan hämma eventuell samverkan (ibid.).

Olson (2000) identifierar olika dimensioner av makt som kan hämma samverkan mellan frivilliga organisationer och kommuner. Han fann att maktspekten är aktuell innan, under och även efter samverkan och kan både främja och hämma samverkan. *Resurser* är en maktdimension som kan hämma samverkan. Olson (2000) fann att det oftast är kommunen som besitter de stora resurserna och därmed är organisationen med mest makt. De flesta frivilliga organisationer får bidrag, lokaler och annat stöd från kommunen vilket sätter dem i beroendeställning. Han menar att en alltför ojämn resursfördelning kan orsaka konflikter. *Normativ makt* är de gemensamma normer som ligger till grund för vissa handlingar, den är riktad mot människors perception och medvetande. En samverkanspartner kan genom att föra sina normer på en annan påverka deras tankesätt

om vad som är rätt och fel. *Ekonomisk makt* påverkar också samverkan då det ger den ena eller andra organisationen större handlingsmöjligheter. Oftast är det kommunen som besitter största handlingsmöjlighet utifrån ett ekonomiskt perspektiv (ibid.). *Fysisk makt* kan utövas indirekt genom latent hot och innebär att en organisation tvingar den andra att agera på ett särskilt sätt. Han förtydligar att det inte alltid är kommunens avsikt att hota men att den frivilliga organisationen är i en beroendeställning och anser sig inte kunna säga nej. Kommunen har ofta *makt över tiden och jakten på resultat* (ibid.). Resultat, prestationer och kostnadseffektivitet är viktigt i kommunal resursanvändning och något som skattebetalarna förväntar sig av kommunen.

Organisation

Axelsson och Bihari Axelsson (2013) beskriver sju olika modeller för organisering av samverkan. Den första modellen är *informationsutbyte* vilket innebär informella kontakter mellan professionella i de olika organisationerna för att exempelvis diskutera gemensamma klienter. Den andra modellen innebär att en person fungerar som ett personligt ombud till klienten, som stöd i kontakt med organisationer och som vägledare för olika aktiviteter eller stödformer. Detta kallas *case management*. *Interprofessionella möten* är den tredje modellen för samverkan och innebär möten mellan professionella från olika organisationer där personen i behov ibland är med. Dessa möten ger utrymme för diskussion och planering av gemensamma insatser. Den fjärde modellen är *multidisciplinära team* som anses vara en mer intensiv form av samverkan. I denna modell arbetar olika professioner och organisationer med kompletterande kunskaper och erfarenheter tillsammans kontinuerligt under en längre tid. *Partnerskap* är den femte modellen och grundar sig i formella avtal och överenskommelser mellan organisationer gällande exempelvis informationsutbyte, ansvarsfördelning eller verksamhetens inriktning och finansiering. Axelsson och Bihari Axelsson (2013) poängterar att den sjätte modellen, *samlökalisering*, inte utgör vägledning för organisering av samverkan utan snarare skapar förutsättningar för ett intensivt samarbete. *Samlökalisering* innebär placeringen av olika organisationer och verksamheter inom samma eller närliggande lokaler. Den sjunde och sista modellen för organisering av samverkan är *finansiell samordning*. Det är den mest omfattande modellen och innebär att organisationerna som samverkar gör en gemensam budget genom att slå samman finansiella resurser. Axelsson och Bihari Axelsson (2013) anser att alla modeller kan leda till effektiv samverkan och att organisationer framförallt bör anpassa sig till den efterfrågan på välfärdstjänster som finns i samhället.

Prostitution

Begreppsdefinition

Prostitution definieras som utbudande av sexuella tjänster mot betalning (Nationalencyklopedin, 2018b). Den mest förekommande formen av prostitution är där kvinnor säljer sexuella tjänster till män. Socialstyrelsen (2015) använder begreppet sex mot ersättning, vilket definieras som när en person byter sexuella tjänster mot ersättning i form av exempelvis pengar, kläder, droger, alkohol, husrum eller presenter. I studien används begreppen prostitution och sex mot ersättning synonymt.

Människohandel för sexuella ändamål innebär att någon berövas frihet genom tvång, vilseledning eller annat medel i syfte att transporteras till ett annat land där personen utnyttjas sexuellt (Nationalencyklopedin, 2018c). Prostitution kommer i denna studie användas som ett samlingsbegrepp som inkluderar prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

Prostitution i Sverige

Nationellt metodstöd för prostitution och människohandel uppmärksammar i en kartläggning att det finns kunskapsluckor vad gäller prostitution i Sverige (Länsstyrelsen i Stockholms län, 2015). Bland annat är det svårt att avgöra hur stor påverkan internet och andra digitala kommunikationskanaler har på prostitution. Det är även svårt att avgöra hur mycket prostitution sker i det fördolda i olika arenor, exempelvis massagesalonger eller hotell (ibid.).

Länsstyrelsen i Jönköpings län (2015) genomförde en studie som syftade till att förbättra myndigheter och verksameters kunskap om prostitution i Jönköping och för att öka möjligheterna att upptäcka och stötta de personer som är i behov av stöd och hjälp. Studien visade att manliga säljare är mer benägna att ta större risker än kvinnliga, exempelvis krav på användandet av kondom. Säljarnas geografiska verksamhetsområde skiljde sig också då manliga säljare var verksamma i länet eller i närområdet medan kvinnliga säljare rörde sig över större delar av landet. Länsstyrelsen (2015) uppmärksammade även indikatorer på att utomstående personer varit inblandade i försäljningen av kvinnor men inte män. Utifrån detta drogs slutsatsen att kvinnliga säljare i större utsträckning är offer för koppleri. Koppleri definieras som sexualbrott där någon ekonomiskt utnyttjar en person som har

sex mot ersättning (Nationalencyklopedin, 2018d). I studien belyses vikten av samverkan mellan såväl myndigheter som privata och ideella organisationer för att förebygga prostitution (Länsstyrelsen i Jönköpings län, 2015).

Teoretisk utgångspunkt

I det här avsnittet kommer studiens teoretiska utgångspunkter redogöras. I undersökningen av olika aktörers samverkan kring prostitution har den nyinstitutionella organisationsteorin samt begreppet handlingsutrymme valts för att få en djupare inblick i komplexiteten av samverkan mellan olika organisationer.

Nyinstitutionell organisationsteori

Institutionaliserat är ett sociologiskt begrepp som används för att beskriva och förstå fenomen i samhället, det handlar mer om invanda föreställningar, också kallat *institutionaliserade uppfattningar, regler och idéer*, än om handling (Svensson, Johnsson, & Laanemets, 2008). Ett exempel på en sådan föreställning är hur en familj bör se ut. Det som är karaktäristiskt med nyinstitutionell organisationsteori är att organisationerna ses som formade och beroende av omgivningen och vice versa. Alltså inte som självtillräckliga, slutna system helt oberoende av omgivningen (Johansson, 2006). Johansson (2006) menar att olika organisationer formas av *institutionella regler* och att dessa skapas genom mellanmänniskt samspel och de gemensamma föreställningarna av verkligheten som då skapas. Ju mer *institutionaliserad* en organisation är desto mer samstämmiga blir människorna som arbetar där eftersom de då har samma uppfattningar om organisationen (Svensson, Johnsson, & Laanemets, 2008). De *institutionella reglerna* påverkar i sin tur organisationernas struktur eftersom de förmedlar vilka sätt att handla som är rätt eller inte (Johansson, 2006). Strävan efter strukturell överensstämmelse med omgivningens *institutionella regler* kallas för *institutionell isomorfism*. Detta är viktig eftersom organisationen kan belönas för sin flexibilitet, följsamhet och villighet att samverka, bland annat i form av legitimitet (ibid.). DiMaggio och Powell (1983) menar att organisationer som arbetar inom samma område, *organisatoriska fält*, har en tendens att bli mer och mer lika varandra. De fann tre olika former av *institutionell isomorfism*. *Tvingande isomorfism* är en effekt av anpassningskraven de mindre inflytelserika organisationer utsätts av från de mer inflytelserika. Till exempel som när staten utfärdar nationella riktlinjer om att myndigheter ska bekämpa prostitution. *Mimetisk isomorfism* innebär att organisationerna inom ett område ses som framgångsrika och imiteras

därför av andra. Ett exempel är när kvinno- och tjejjouren har god samverkan med kommunen och ger råd och tips till andra som eftersträvar liknande samverkan. *Normativ isomorfism* innebär att personal med samma utbildning styr sina respektive organisationer åt ett visst håll. Till exempel om en organisation enbart anställer socionomer kommer aktörens arbete formas utefter den kompetens som finns.

Grape (2006) menar att det inom *organisatoriska fält* finns *institutionella logiker* som är materiella, kulturella eller symboliska utgångspunkter. Det är alltså tankeramar som styr organiseringen och vägleder vad en organisation borde göra eller vad andra organisationer i samma *organisatoriska fält* kan ifrågasätta eller inte. Inom de *organisatoriska fälten* kan det finnas olika *institutionella logiker*, exempel på detta är inom arbetsrehabilitering där försäkringskassan har en logik och där arbetsförmedlingen har en annan (ibid.). Hur fungerar det när olika organisationer vill samverka även om de drivs av olika *institutionella logiker*? Grape (2006) menar att begreppet *verksamhetsdomän*, aktivitetsområdet organisationerna avser att praktiskt samverka kring, fokuserar på just detta. Till exempel när olika aktörer tillsammans ska arbeta förebyggande mot prostitution. Om organisationerna inte enas kring vem som skall göra vad skapas *domänkonflikter* men om organisationerna enas kallas det för *domänkonsensus* (ibid.).

Handlingsutrymme

Begreppet handlingsutrymme definieras som hur mycket en individ kontrolleras av lagar, organisationens riktlinjer och handlingsplaner i sin arbetsroll (Svensson, Johnsson, & Laanemets, 2008). Det innefattar hur mycket en individ har möjlighet att fatta beslut, i sin arbetsroll, utifrån individuella faktorer (ibid.). Michael Lipsky (2010) menar att tjänstemän som arbetar med socialt arbete försätts i *gräsrotsbyråkratens* dilemma mellan att hjälpa klienten samtidigt som socialarbetaren ska vara en representant för organisationen och förmedla förvaltningens riktlinjer. Att vara socialarbetare innebär att verka i en organisation som hanterar människor (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). De menar att socialarbetaren har en relativt stor frihet i hur handlingsutrymmet kan tolkas och att denne antingen följer riktlinjerna och reglerna och accepterar utrymmet organisationen ger, eller arbetar för att handlingsutrymmet ska utökas. De menar också att en socialarbeters arbete utformas beroende på vilket uppdrag organisationen har och vilka resursmedel som är tillgängliga. Människobehandlande organisationer är mer komplexa än organisationer

som tillverkar varor då tjänsterna som utförs bygger på individuella bedömningar (Svensson, Johnsson, & Laanemets, 2008). Bedömningarna som utförs är moraliska och värdeladdade och kan påverkas av individen som utför tjänsten men också av samhället. Dessa organisationer är produkter av välfärdsstaten och har i uppgift att tillgodose sina klienters rättigheter samt samhällets och statens intressen. Människobehandlande organisationer finns i flera former med en mängd olika uppgifter och sätt att arbeta. Det som är gemensamt är att klienten är både "råvaran" och kunden, vilket innebär att klienten är den som ska förändras och den som bedömer resultatet av processen (ibid.).

Ofta särskiljs organisationer utifrån vilken form av ägande eller huvudmannaskap som styr (Svensson, Johnsson, & Laanemets, 2008). Detta påverkar handlingsutrymmet eftersom det har inverkan på organisationens administration, tillgängliga resurser och även tjänstemannens uppdrag och roll. Huvudmannaskapet påverkar och påverkas av de *institutionaliserade* uppfattningarna om organisationerna. Det finns tre typer av huvudmannaskap; *privata*, *ideella* och *offentliga*. De *privata organisationerna* styrs av privatpersoner, där enskilda individer kan gynnas av en eventuell ekonomiskt vinst. Tjänstemän som arbetar utifrån sin *privata verksamhet* har till viss del undvikit *gräsrotsbyråkratens* dilemma eftersom organisationen inte arbetar utifrån samma organisatoriska regelverk som *offentlig verksamhet*. Samtidigt påverkas ramar och strukturer av andra organisationer, ofta myndigheter, som köper tjänster av de *privata organisationerna* (ibid.). Exempel på detta är när kommuner köper HVB platser (Hem för vård eller boende) av *privata* företag då behovet inte kan tillgodoses av kommunens egna verksamheter. De *privata verksamheterna* behöver då tillämpa lagarna och riktlinjerna som gäller för kommunala HVB hem. *Ideella organisationer* är intressestyrda och ägs av föreningar. Dessa organisationer bedriver en verksamhet som kallas för frivilligt socialt arbete och är inte vinstdrivande. I dessa organisationer är det en tro, ett intresse eller en övertygelse som är grunden i organisationen. Det som skiljer de *ideella organisationerna* är att de styrs av de regler som beslutats internt (ibid.). Habermann (2001) menar att det inte finns någon *ideell organisation* som är helt oberoende eftersom de uppkommit som komplement till eller motstånd mot de *offentliga organisationerna*. De *offentliga organisationerna* är styrda av lagar och politiska beslut, dessa organisationer fokuserar inte heller på vinst (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). Förvaltningslagen (SFS 1986:223) är grunden till det sociala arbetet inom *offentliga organisationer*. De finns i olika former; statliga, regionala, landstingsstyrda och kommunala organisationer. Inom dessa finns en mängd olika verksamheter som i sin tur

stys av olika typer av lagstiftning som reglerar tjänstemännens handlingsutrymme (Svensson, Johnsson, & Laanemets, 2008).

Svensson, Johnsson, och Laanemets (2008) menar att de *institutionaliserade* uppfattningarna om organiseringsprinciperna har stor betydelse för handlingsutrymmet då det påverkar vad tjänstemännen uppfattar att de kan göra som representanter för organisationen. De redogör för fyra idealtyper av organiseringsprinciper: *självhjälpsidealet*, *behandlingsidealet*, *filantropiidealet* och *byråkratiidealet*. *Självhjälpsidealet* handlar om att göra det som känns rätt där att göra något är ett mål i sig. Deltagarna utgår från samma förutsättningar vilket gör professionella faktorer irrelevanta. *Självhjälpsgrupper* samlas till exempel utifrån individuella problem som psykisk ohälsa eller trauman och viljan att förändra en livssituation. Socialarbetarens roll i *självhjälpsgruppen* handlar inte om att förverkliga sina egna ideal utan att ge andra möjlighet att hitta verktyg för att nå sina mål (ibid.). *Behandlingsidealet* strävar efter en förändring och förbättring där behandlingen ska leda klienten från punkt A till punkt B. Det är ofta förekommande inom socialt arbete och kan riktas mot en mängd målgrupper. Stort fokus ligger på användningen av behandlingsmetoder med specifika steg vilket kan inskränka handlingsutrymmet. *Filantropiidealet* förknippas oftast med de *ideella organisationerna* men kan även identifieras i andra. Socialarbetaren strävar efter att göra gott men det kan vara behoven hos socialarbetaren som styr snarare än klienterna organisationen valt att fokusera på. Detta kan leda till en ojämn maktrelation mellan klient och socialarbetare. Ett exempel är att en verksamhets öppettider är bestämda utifrån socialarbetarnas förutsättningar och inte klienternas. *Byråkratiidealet* bygger på förutsägbarhet och styrs av tydliga regler och riktlinjer. Både socialarbetare och klienter har tydliga roller och handlingsutrymmet begränsas av lagar. Socialarbetaren representerar staten och klienten blir mottagare av hjälp (ibid.).

Metod

I detta avsnitt kommer studiens tillvägagångssätt samt uppbyggnad beskrivas och motiveras.

Litteratursökning

Litteraturen som har använts har valts utifrån uppsatsens syfte och frågeställningar med särskild fokus på samverkan och prostitution. Vid sökning av litteratur av relevans för ämnet samt uppsatser för inspiration användes databaserna Primo, ProQuest, DIVA, Swepub och Google Scholar. Följande sökord användes i olika kombinationer på svenska och engelska för att ta del av tidigare forskning i ämnet: *samverkan, socialt arbete, främjar samverkan, hämmar samverkan, Sverige, prostitution, prevention*.

Urval

Urvalsmetod

I kommunen finns det ett begränsat antal aktörer som arbetar med frågor gällande prostitution, därav ansågs ett subjektivt urval vara lämpligast (Descombe, 2016). Ett subjektivt urval är ett icke-sannolikhetsurval som innebär att forskaren väljer utifrån aktörers relevans för och kunskap om ämnet som undersöks. Inför uppsatsskrivandet tog vi del av en föreläsning av Simon Häggström, som är polis och ledare för prostitutionsenheten i Stockholm, där olika aktörer i kommunen som arbetar med frågan presenterades. Efter föreläsningen tog vi kontakt med dessa aktörer och fick kontaktuppgifter för att senare kunna bestämma intervjutider. De aktörer som presenterades var Freethem, Länsstyrelsen, Polismyndigheten och Kvinno- och tjejjouren. Utöver dessa togs även kontakt med socialjouren och åklagarmyndigheten.

Presentation av aktörerna

Aktörerna som intervjuades i denna studie presenteras nedan för att få en överblick över hur de olika verksamheterna arbetar och vad de har för strategi gällande arbetet med prostitution.

Länsstyrelsen

Alla Sveriges 21 län har en länsstyrelse (Länsstyrelsen Stockholm, u.å.). Länsstyrelsen har i uppgift att agera som länk mellan människor och kommuner på ena sidan och regering, riksdag och centrala myndigheter på andra sidan. Länsstyrelsens uppdrag är att verka för

att nationella mål ska aktualiseras på den lokala nivån med hänsyn till regionens förhållanden och förutsättningar.

Polismyndigheten

Polisens uppgifter är att förebygga brott, upprätta den allmänna ordningen och säkerheten samt att ägna sig åt spaning och utredning av brott (Polismyndigheten, u.å.). Den övergripande strategin för att motarbeta prostitution och sexhandeln är att försöka minska efterfrågan genom att kriminalisera köparen. Polismyndigheten påtalar vikten av samverkan med andra myndigheter (Polismyndigheten, u.å.).

Kvinno- och tjejjouren

Kvinno- och tjejjouren är en partipolitiskt och religiöst obunden förening som arbetar för att motverka våld. Deras grundläggande utgångspunkter är alla människors lika värde, jämställdhet mellan män och kvinnor och lika rättigheter att leva ett fritt och värdigt liv. Visionen är "ett jämställt samhälle fritt från våld" och föreningen motsätter sig all form av diskriminering. Kvinnojouren arbetar framförallt med skydd och stöd, medan tjejjouren främst arbetar preventivt (Unizon, 2014).

Socialjouren

Socialjouren är kommunens verksamhet som utanför kontorstid hanterar akuta nödsituationer, främst gällande barn och unga som far illa, våld i nära relationer och beroendeproblematik (Stockholms Stad, 2018).

Åklagarmyndigheten

Åklagarmyndigheten är en del av Sveriges rättskedja som består av polis, åklagare, domstol och kriminalvård. När ett brott kommit till polisens kännedom inleds en förundersökning. Förundersökningen kan antingen ledas av åklagare eller polis, det beror på hur allvarligt brottet är (Åklagarmyndigheten, u.å.). Vid allvarligare brott är det åklagaren som leder förundersökningen och när den är färdig är det också åklagaren som bedömer om det finns tillräckliga bevis för att väcka åtal i domstol (ibid.). Om åtal väcks är det också åklagaren som ska bevisa att den åtalade har begått brottet.

Freethem

Freethem är en ideell organisation som riktar sig mot unga och arbetar för att förebygga efterfrågan på prostitution, människohandel, pornografi och arbetskraftsexploatering.

Detta ämnar de göra genom en positiv attitydförändring och arbetar därför med kunskapsspridning, opinionsbildning och ungas engagemang. Freethem är en partipolitiskt och religiöst obunden organisation.

Tabell 1 – intervjuer

Tabellen visar intervjuer kopplat till respektive myndighet.

Tabell 1 - intervjuer

Intervju	Aktör
Intervjuperson 1	Länsstyrelsen
Intervjuperson 2	Polismyndigheten
Intervjuperson 3	Kvinno- och tjejjouren
Intervjuperson 4	Kvinno- och tjejjouren
Intervjuperson 5	Kvinno- och tjejjouren
Intervjuperson 6	Socialjouren
Intervjuperson 7	Socialjouren
Intervjuperson 8	Åklagarmyndigheten
Intervjuperson 9	Freethem

Datainsamlingsmetod

Då studiens syfte är att undersöka hur olika aktörer i kommunen samverkar kring prostitution ansågs kvalitativa intervjuer vara en lämplig metod för datainsamling. Descombe (2016) beskriver att kvalitativa intervjuer kan vara lämpliga beroende på vilken typ av data studien kräver. Om forskaren exempelvis är intresserad av att förstå intervjupersonens åsikter, uppfattningar och erfarenheter på djupet istället för att redovisa dem med några få ord kan kvalitativa intervjuer användas. Dessa intervjuer kan även vara

passande när studien handlar om komplexa frågor där forskaren behöver en förståelse för hur saker och system fungerar eller hur olika faktorer är sammanlänkade. Även när det handlar om att komma i kontakt med nyckelpersoner inom ett visst fält eller när kunskap behöver samlas in av en person inom ett visst område eller en särskild position kan kvalitativa intervjuer vara passande (ibid.).

Bryman (2011) redogör för den semistrukturerade intervjun vilket kännetecknas av att forskaren har en intervjuguide som innehåller specifika teman eller frågor som berörs, men intervjupersonen har fortfarande stor frihet i utformandet av svaren. Denna sorts intervju är fördelaktig då forskaren från början har ett tydligt fokus eller syfte med undersökningen och när flera olika områden undersöks. I studien användes en semistrukturerad intervju eftersom vi undersöker hur olika aktörer arbetar med och samverkar kring frågor gällande prostitution. Den data som intervjuerna producerar bidrar till att ge en bild av hur aktörerna beskriver att de upplever samverkan i kommunen. Den bör ses som präglad av aktörernas egna erfarenheter, agendor och roll inom verksamheterna och inte som en absolut redogörelse för hur samverkan faktiskt ser ut. Vi utgick från ett antal frågor i en intervjuguide men intervjupersonerna hade stor möjlighet att lägga till svar utöver de frågor som ställdes. I vissa intervjuer ställdes även frågor utöver de som fanns i intervjuguiden för att förtydliga något eller göra kopplingar till tidigare intervjuer eller annan fakta. Förutom en av intervjuerna på kvinno- och tjejjouren, skedde alla intervjuer enskilt. Det bör även noteras att intervjusituationen möjligtvis har påverkat empirin. Det skulle kunna bero på hur bekväm intervjupersonen känner sig i sin roll och miljö men även personkemin mellan intervjuare och intervjupersonen.

Analysmetod

Vid intervjuerna gav intervjupersonerna samtycke till att intervjuerna spelades in på privata mobiltelefoner. Efter varje intervju transkriberades ljudinspelningen vilket innebar att innehållet omvandlades till en löpande text för att lättare kunna analysera och jämföra empirin (Descombe, 2016). Den tematiska analysen som innebär att empirin struktureras utifrån teman ansågs vara en lämplig analysmetod för studien (Langemar, 2008). Vi använde oss av en deduktiv tematisk analys eftersom vi utgick från våra frågeställningar när vi analyserade teman som framkom i empirin (ibid.). Vid första delen av analysen delades empirin in i fyra huvudkategorier: hur aktörerna beskriver samverkan, främjande

faktorer, hämmande faktorer och förbättringsområden. Under temana hur aktörer beskriver samverkan och förbättringsområden sammanfattades svaren. Främjande faktorer och hämmande faktorer delades upp i ett antal underkategorier. En kort sammanfattning gjordes av empirin utifrån ett antal valda citat som ansågs vara av relevans för temat. Sedan gjordes analysen av temat i relation till de teoretiska utgångspunkterna och den tidigare forskningen inom området. I analysen av empirin har vi lagt fokus på *institutionaliserade* begrepp och aktörernas handlingsutrymme utifrån de teoretiska utgångspunkterna.

Deltagarnas tonfall, pauser, uttryck som “öh”, “hm” och dylikt eller stakningar exkluderades från citaten då syftet med studien var att fånga innehållet av det deltagarna sa och inte hur informationen gavs (Bryman, 2011). En risk med detta kan vara att kraften i det deltagarna beskrev har tonats ned då vi enbart redogjort för vad som sagts och inte hur det sagts. Detta är en risk då en del aktörer möjligtvis använder sig av ett mer nyanserat språk och icke-verbal kommunikation för att uttrycka sig vilket inte framkommer i innehållet av intervjun.

Kvalitetskriterier

Till skillnad från kvantitativ forskning där reliabilitet och validitet kan mätas finns det i kvalitativ forskning olika aspekter på hur kvaliteten i en studie kan bedömas (Bryman, 2011). Två grundläggande kvalitetskriterier för kvalitativa studier är *tillförlitlighet* och *äktbet* (Lincoln & Guba i Bryman, 2011).

Tillförlitlighet kan delas upp i fyra delkriterier: *trovärdighet*, *överförbarhet*, *pålitlighet* och en *möjlighet att konfirmera eller styrka*. *Trovärdigheten* i en studie bygger på i vilken grad forskarens tolkningar och beskrivningar stämmer överens med de svar som respondenterna gett och att forskningen utförts i enlighet med aktuella regler (Bryman, 2011; Padgett, 2008). För att presentera en trovärdig studie används direkta citat som är något justerade för att öka läsförståeligheten. Empirin har bearbetats och tolkats utifrån den information som intervjupersonerna har tilldelat och inte utifrån några andra källor. *Överförbarhet* innebär hur väl studiens resultat går att generalisera till andra individer alternativt grupper inom samma område (Padgett, 2008). Bryman (2011) menar att det finns svårigheter i att generalisera resultatet från en kvalitativ studie då den fokuserar på resultat som är baserade på ett mindre antal respondenter. Detaljerade och omfattande beskrivningar av kulturen som undersökningsområdet berör kan användas för att se om resultatet går att tillämpa på en

annan kontext (ibid.). I denna studie redovisas samtliga moment grundligt för att eventuell tillämpning av studien i en annan kontext skulle kunna göras. *Pålitlighet* innebär att det finns dokumenterad redogörelse för studiens processer som är smidig för andra att ta del av (Padgett, 2008; Bryman, 2011). Under rubrikerna *Datainsamlingsmetod* och *Analysmetod* har en redogörelse gjorts av tillvägagångssätt och metoder som har använts i studien. Informationsbrevet och intervjuguiden som använts för studien finns som separata bilagor för att få en ytterligare inblick i studiens processer. *Möjligheten att konfirmera eller styrka* görs genom att tydligt koppla studiens resultat till empirin. Det ska vara uppenbart att forskaren inte medvetet har låtit personliga värderingar eller annan teoretisk inriktning påverka slutsatserna i undersökningen utan att det är empirin som styr resultaten (ibid.). *Möjligheten att konfirmera* har tagits i åtanke vid analys av empirin och val av direkta citat. Empirin har varit styrande i utformandet av slutsatserna i studien.

Utöver *tillförlitlighet* är även *äkthet* ett grundläggande kvalitetskriterium vid kvalitativa studier (Lincoln & Guba i Bryman, 2011). *Äkthet* delas upp i fem delkriterier. Det första delkriteriet ställer frågan huruvida undersökningen ger en tillräckligt *rättvis bild* av de åsikter och uppfattningar som deltagarna i studien har. Detta har eftersträvats genom att använda direkta citat ur transkriberingen av intervjuerna samt genom att inte lägga personliga värderingar i de svar som framkommit. I analysen har empirin bearbetats utifrån vad som tydligt framkommer ur texten och inte utifrån personliga tolkningar eller åsikter. Den *ontologiska autenticiteten* lägger fokus på om undersökningen hjälper deltagarna att komma fram till en bättre förståelse av sin sociala situation och den sociala miljö som de befinner sig i. Förhoppningen med vår studie är att den ska bidra till att sammanställa en överblick över hur aktörer i kommunen samverkar kring prostitution och belysa förbättringsområden. Denna sammanställning skickas till de aktörer som varit delaktiga i intervjuerna. Det bidrar även till den *pedagogiska autenticiteten* vilket innebär att studien bidrar till en bättre förståelse för hur personer i den aktuella miljön upplever den. Det fjärde delkriteriet heter *katalytisk autenticitet* och försöker svara på huruvida studien bidrar till att deltagarna kan förändra den nuvarande situationen. Den *taktiska autenticiteten* innebär att studien ger deltagarna bättre möjligheter att vidta nödvändiga åtgärder (ibid.). Även dessa kriterier uppfylls genom att aktörerna får ta del av studien.

Etiska överväganden

Informationskravet, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet* är fyra etiska riktlinjer som är väletablerade bland forskare inom de samhällsvetenskapliga och humanistiska områdena (Bryman, 2011). *Informationskravet* innebär att forskaren meddelar respondenterna om studiens upplägg och syfte samt att deltagandet är frivilligt (Kvale & Brinkman, 2009; Bryman, 2011). För att säkerställa att *informationskravet* uppfylldes utformades ett informationsbrev (se bilaga 1) för att upplysa intervjudeltagarna om syftet med studien. Vid intervjutillfället informerades aktörerna muntligt om möjligheten att vara anonym, att det var frivilligt att svara på frågorna och att de när som helst kunde avbryta intervjun. *Samtyckeskravet* innebär att respondenterna behöver ge samtycke om sitt eventuella medverkande i studien. Intervjupersonerna blev kontaktade via mejl och fick frågan om de skulle kunna tänka sig ställa upp på en intervju. Samtliga svarade att de skulle vara intresserade av att bli intervjuade. Vid intervjutillfället förmedlade de muntligt att de tagit del av studiens syfte och att de fortfarande samtyckte till att bli intervjuade. För att ytterligare visa på samtyckeskravet borde en samtyckesblankett ha utformats som intervjupersonen signerar för att visa att hen tagit del av information gällande studiens syfte och att denne förstår sina egna rättigheter. Uteslutandet av en samtyckesblankett anses dock inte ha försatt respondenterna i någon form av utsatt position då de inte befinner sig i en beroendeställning till intervjuerna eller på annat sätt har blivit tvingade till att delta. *Konfidentialitetskravet* innebär att forskaren i så stor utsträckning som möjligt behandlar respondenternas privata uppgifter konfidentiellt. Genom att radera inspelningarna från intervjuerna som gjordes på privata mobiltelefoner efter att de transkriberats uppfylldes det kravet. Utöver detta användes inte heller intervjupersonernas namn eller befattning i resultatet för att aidentifiera intervjupersonerna så långt som möjligt. Om intervjupersonerna nämndes i direkta citat, ändrades detta. *Nyttjandekravet* handlar om att uteslutande använda det insamlade materialet till forskningsändamålet (ibid.). Det material som samlades in via intervjuerna kommer enbart att användas för skrivandet av detta examensarbete.

Resultat och analys

Syftet med denna studie är att öka förståelsen för hur olika aktörer som arbetar med prostitutionsfrågan i en mellanstor kommun samverkar. I den här delen kommer empirin utifrån intervjuerna redovisas och presenteras under olika teman; hur beskriver aktörer i kommunen samverkan kring prostitution, främjande faktorer, hämmande faktorer och förbättringsområden. Analysen utgår från tidigare forskning, nyinstitutionell organisationsteori samt handlingsutrymme.

Hur aktörer i kommunen beskriver samverkan kring prostitution

Utifrån empirin framkom det att det finns ett nätverk om prostitution och människohandel i kommunen. Av de aktörer som intervjuades är polisen, socialjouren, länsstyrelsen och åklagarmyndigheten en del av detta nätverk. Samtliga aktörer nämner att de samverkar med andra verksamheter, men deras beskrivningar fokuserar främst på samverkan inom nätverket.

Representanten från länsstyrelsen arbetar utifrån uppdrag från regeringen och är drivande för nätverket där polisen, socialjouren, åklagarmyndigheten och migrationsverket är deltagande.

Nätverket beskrivs av länsstyrelsen och polisen vara mycket mer operativt än inom andra områden. Ett exempel på detta är insatsveckorna som polisen har ett antal gånger om året där de tillsammans med socialjouren är ute och aktivt arbetar med att gripa sexköpare:

Det är polisen som främst gör det men socialjouren är ju med. Alla är inblandade, vi planerar och följer upp. Sen har vi också vissa ärenden... till exempel en del komplexa människohandelsärenden, har det ju blivit så att polisen i min grupp kontaktar migrationsverket i min grupp, så alla de är inblandade ganska mycket i ärendehantering. (Intervjuperson 1)

En representant från socialjouren beskriver att insatsveckorna har utvecklat socialjourens arbetssätt och att samarbetet med polisen bidrar med arbetsglädje och ger en inblick i polisens verksamhet. Hen menar att samverkan är avgörande för att få ett helhetsgrepp om problematiken.

Polisen har insatsveckor och då är jag och (min kollega), det är bara vi som jobbar med det här med polisen ute, fast vi har en egen bil och så. Där erbjuder vi torskarna (sexköparna) och de prostituerade samtal, polisen frågar om de vill, så kommer de till vår bil. (Intervjuperson 7)

En representant från socialjouren menar dock att nätverket från början skulle vara en operativ grupp men att det har blivit mer strategiskt än tänkt:

Jag kommer inte riktigt ihåg hur många år sedan det var när vi fick frågan om vi ville vara med i det här nätverket som egentligen skulle vara en väldigt operativ grupp. Det skulle inte vara en grupp där man bara gjorde upp planer och att det till slut bara blev pappersarbete. (Intervjuperson 6)

Representanten från polisen menar att samverkan kring prostitution och människohandel skiljer sig från annan samverkan då det inte hade funnits om de själva inte var aktiva i frågan: "Vi är en grupp som brinner för det här området. Det är väl det som är den största skillnaden." Representanten från åklagarmyndigheten berättar att nätverket ger möjlighet att visa legitimitet gentemot de andra aktörerna:

Det ena syftet är att visa att vi är intresserade av ärendena. Det är bara ett symbolvärde egentligen. Om jag aldrig kom på de mötena skulle jag vara ganska tydlig med att signalera att det inte är viktigt för oss. Jag var på möte nu i tisdags. Det är viktigt att gå dit för att visa att det är viktigt för oss också. Då visar man de andra myndigheterna att vi är en bra myndighet. Vi tar också de här brotten på allvar, så det är ett viktigt relationsskapande och för vår good-will. (Intervjuperson 8)

Nätverket är i en process att utforma en samverkansplan för det operativa arbetet, men det ligger på is i nuläget på grund av att det diskuterats kring införandet av en regionskoordinator:

Skulle vi landa i en regionskoordinator så kommer den vara som en spindel i nätet, det är ju mer tänkt att vara kontakten mellan socialtjänsten och polisen i direkta ärenden och jobbar väldigt operativt... Sen får vi se om vi kommer få till det, det är en budgetfråga och en chefsfråga. Jag jobbar för det, jag tycker att det skulle vara ett bra alternativ faktiskt. (Intervjuperson 1)

Kvinno- och tjejjouren är inte en del av det nätverk som tidigare beskrivits. En representant berättar att kommunen är deras största samverkanspartner och att de samarbetar med utbildningsförvaltningen, skolor, socialtjänsten, fältgruppen och mottagningen för våldsutsatta. De samverkar även med länsstyrelsen, Rädda barnen, brottsofferjouren, polisen och ungdomsmottagningen. En representant berättar att hen till största del möter kvinnor som varit utsatta för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld, men att det även förekommer prostitution i mindre utsträckning. Trots att de inte har haft så många ärenden med prostituerade uttrycker hen att de skulle arbeta på ett liknande sätt som i andra ärenden. Hen menar dock på att samverkan kring prostitution möjligtvis skulle vara svårare eftersom det är ett känsligt ämne att prata om i samhället. Hen förklarar att det kan skilja sig mycket från klient till klient vilka aktörer de samverkar med men att deras fokus först och främst ligger på kvinnan och vad hon har för behov. En representant beskriver att de kan följa med och stötta upp kvinnan i mötet med andra myndigheter:

Jag kan tänka mig som i andra ärenden så ringer vi ju mycket och vi försöker att ha möten tillsammans, vilket inte alltid går men att vi följer med kvinnan till myndigheten och är med i processen. Är man i kris är det svårt att ta till sig information ”vad var det de sa nu igen? hur ska jag göra nu?”. Att man ändå är med och hjälper till. (Intervjuperson 5)

Freethem fokuserar främst på att informera på skolor och för ungdomar och därmed är det av stor vikt för dem att få stöd och hjälp från andra myndigheter: ”(Representanten från länsstyrelsen) kan komma och hålla en föreläsning så att vi först får koll.” (Intervjuperson 9)

Analys

Axelsson och Bihari Axelsson (2013) beskriver sju olika modeller för hur samverkan organiseras. Utifrån aktörernas beskrivning av deras samverkan är det tydligt att fyra av de sju modellerna används i praktiken. Den första modellen är *informationsutbyte* vilket är något som samtliga aktörer gör. Informationsutbytet sker bland annat i nätverket, men även utanför. Ett exempel på detta är mellan länsstyrelsen och Freethem då representanten från länsstyrelsen håller föreläsning för medlemmarna i den ideella föreningen för att deras information till skolor ska vara aktuell. Den andra modellen kallas för *case management* vilket är när en person agerar som personligt ombud till klienten i kontakten med myndigheter. Det är främst en representant på kvinno- och tjejjouren som påtalar denna sorts samverkan då hen beskriver att de finns tillgängliga om klienten inte klarar av att sköta alla besök hos myndigheter själv. De *interprofessionella möten* där gemensamma insatser diskuteras är den tredje modellen som Axelsson och Bihari Axelsson (2013) beskriver. Denna modell används av länsstyrelsen, socialjouren och polisen inför insatsveckorna när de träffas för att planera. De träffas även efter insatsveckorna för uppföljning och utvärdering. Den fjärde modellen, *multidisciplinära team*, anses vara en mer intensiv form av samverkan där olika professioner samverkar kontinuerligt under en längre tid. Nätverket är ett tydligt exempel på denna samverkansmodell då det är ett pågående arbete som har varit aktivt under en längre tid.

Nätverket tas upp ett flertal gånger i intervjuerna. Den är sammankallad av länsstyrelsen som ett svar på uppdrag från regeringen att bekämpa prostitution. Utav de aktörer som intervjuades är utöver länsstyrelsen även socialjouren, åklagarmyndigheten och polisen en del av gruppen. Nätverket kan liknas vid Westrins (refererad i Lindberg, 2009) kategorier av samverkan; *kollaboration* och *koordination*. *Kollaboration* innebär att organisationer samverkar i vissa former kring specifika frågor med en tydlig avgränsning i ansvars- och verksamhetsområden. Ett exempel på detta är hur nätverket samverkar kring insatsveckorna. *Koordination* innebär att organisationer lägger samman insatser för att nå bästa möjliga resultat. Nätverket tillämpar detta då det sker samverkan mellan aktörerna i gruppen vid hanteringen av komplexa ärenden. Det kan tolkas som *koordination* utifrån att organisationerna lägger samman insatser för att ärendehanteringen ska bli så bra som möjligt.

Då nätverket framkom som en samverkansform i intervjuerna är det av intresse att problematisera de olika aktörernas beskrivning av den. Representanten från länsstyrelsen beskriver att nätverket för prostitution och människohandel är mycket mer operativt än andra liknande nätverk hen är en del av. En representant på socialjouren uttrycker dock att hen anser att det har blivit mycket mer pappersarbete och planering än det först var menat. En tolkning kan göras att detta skulle vara ett tecken på eventuella *domänkonflikter* då en aktör anser att de arbetar väldigt operativt medan en annan tycker att det har blivit en planeringsgrupp med en massa pappersarbete (Grape, 2006). En representant från polisen uttrycker att samverkan inom prostitution skiljer sig från annan samverkan i och med att de är en grupp som brinner för det här området. Representanten från åklagarmyndigheten beskriver dock att de ser sitt deltagande i nätverket som ett symbolvärde för att visa att området är viktigt för dem som myndighet. Även detta kan tolkas vara till grund för eventuell *domänkonflikt* då en aktör anser att engagemanget i gruppen är viktig för god samverkan medan en annan ser deras deltagande utifrån det symboliska värdet det har och för att öka den egna myndighetens legitimitet. En lösning på detta skulle kunna vara den samverkansplan som representanten från länsstyrelsen beskriver. Den kommer utformas när det är klart om det kommer anställas en regionskoordinator eller inte. En tydlig samverkansplan som deltagarna kan ta del av för att veta vem som ska göra vad och vad syftet med gruppen är skulle kunna vara en lösning för att främja *domänkonsensus* (ibid.).

Främjande faktorer

Utifrån empirin skapades två underteman för främjande faktorer som ansågs vara genomgående. Gruppen valdes som undertema eftersom det framkom faktorer kopplade till interaktionen mellan aktörerna när de samverkar. Organisation och ledning valdes eftersom det framkom faktorer som ansågs ha starkare koppling till själva verksamheten.

Gruppen

En av de faktorer som framstod vara främjande för samverkan är det personliga engagemanget. Personer som är engagerade i ämnet och som är drivande för att samverkan ska fungera gör det lättare att bilda ett framgångsrikt samverkansarbete med många aktörer.

Utan (personligt engagemang) hade det inte fungerat. Om det inte funnits två (personer) på socialjouren som brann för de här frågorna hade det inte blivit så bra som det blir. Likadant från polisens sida... det handlar mycket om engagemang ifrån den enskilda individen faktiskt. (Intervjuperson 2)

Utöver det personliga engagemanget är det även viktigt att klienten ligger i fokus.

... man måste kunna prata med varandra... Ha förståelse för kvinnan, vad hon befinner sig i, vad hon har varit med om, varför hon inte kan ringa de här samtalen eller varför hon inte vågar gå ut på gatan. Att det finns en öppenhet, flexibla lösningar och en vilja att verkligen hjälpa. (Intervjuperson 5)

Representanten från länsstyrelsen uttrycker:

Samverkan tycker jag handlar om att man drar åt samma håll, att man samverkar för att den individen som faktiskt är i sista ändan ska få det så bra som möjligt. I de här frågorna är det superviktigt att alla personer som är involverade gör sitt jobb. (Intervjuperson 1)

Ansvarsfördelning och kunskap om varandras verksamheter beskrivs vara viktig för god samverkan:

Det är viktigt att man är ganska klar över sin roll. "Vad kan jag göra, vad kan jag bidra med? Vad är mitt tänk när jag går in och pratar med den här prostituerade tjejen? Vad har polisen redan pratat med henne om, vad är det jag ska tänka på?" Det är viktigt att man därför vet vad polisen gör och att de vet vad vi gör... (Intervjuperson 6)

Representanten från åklagarmyndigheten berättar att informationsutbyte och kommunikation är viktigt:

Från åklagarkammaren är det bra att vi får veta när polisen ska göra lite insatser. Då kan jag säga det till min chef att "nu kommer de att göra en satsning under de här och de här veckorna." Det är bra för oss att veta för då kommer det att rassa in utredningar och anmälningar. (Intervjuperson 8)

Nätverkande anses vara främjande då det är viktigt att hitta nyckelpersoner inom kommunen. Det ska vara en person i rätt position men också någon som brinner för frågan. En representant från kvinno- och tjejjouren menar att de har haft bra förutsättningar för god samverkan och att andra jourer runt om i landet har frågat om tips på hur de ska närma sig andra aktörer i sina respektive kommuner:

Det handlar mycket om nätverkande och de kontakter man har i föreningen. Det kan dels vara vad de anställda och/eller volontärerna har för kontakter... Vi har många som är politiskt aktiva som är engagerade i jouren och därigenom har vi mycket kontakter. (Intervjuperson 3)

Analys

Olson (2000) påpekar att en förutsättning för samverkan är att det finns aktörer som är villiga att engagera sig. Av det som framkommer ur empirin kan många av de faktorer som uttrycktes vara främjande kopplas till det personliga engagemanget i frågan. Som representanten från polisen uttrycker hade arbetet inte varit lika effektivt om det inte hade funnits personer på socialjouren som var drivande för arbetet och samverkan. En av representanterna från kvinno- och tjejjouren påtalar vikten av att vara öppen, flexibel och villig att hjälpa till för att samverkan ska vara god. Detta kan kopplas till det personliga engagemanget då det handlar om individen som representerar verksamheten. Om personen är engagerad i frågan om prostitution och samverkan är det troligt att denne också försöker vara öppen och flexibel för att bidra till god samverkan.

Vikten av att ha gemensamma mål och att klienten ska vara i fokus i samverkansarbetet är något som påtalas av två representanter. Mallander (1998) konstaterar att samverkan kan vara ett viktigt verktyg i att nå gemensamma mål. Detta kan tolkas utifrån det personliga

engagemanget då det är samverkansdeltagaren som till viss mån kan lägga fokus på vad målsättningen är. Det kan vara beroende av vilket förhållningssätt tjänstemannen har till klienten samt hur denne tolkar det handlingsutrymme som vederbörande får av sin respektive organisation. Handlingsutrymme definieras av Svensson et. al (2008) som hur mycket en individ kontrolleras i sin arbetsroll av lagar, organisationers riktlinjer och handlingsplaner. Om personen som ska samverka med andra organisationer är engagerad i frågan och upplever sig ha ett stort handlingsutrymme för att verka för klientens bästa är det mer troligt att denne också är drivande för god samverkan. Om de istället känner att handlingsutrymmet är begränsat exempelvis i resurser som tid och pengar kan detta ligga i fokus istället för klienten. Tjänstemannens förhållningssätt till klienten blir präglad av bristen på resurser. En person som inte är engagerad i frågan blir då istället en hämmande faktor för samverkan, vilket lyfts i nästa kapitel.

Människobehandlande organisationer kännetecknas av att tjänsterna som utförs bygger på individuella bedömningar (Svensson, Johnsson, & Laanemets, 2008). Samtliga organisationer som intervjuades är människobehandlande organisationer. En förutsättning är att de individuella bedömningar som görs är grundande i kunskap om ämnet och hur andra aktörer arbetar för att göra så korrekta bedömningar som möjligt. Det framkommer i empirin att det är viktigt att vara klar över sin roll och att inte klampa in i varandras roller. En representant från socialjouren beskriver att de har vissa kunskaper och kan vissa delar medan polisen kan andra och att detta skapar avgränsningar i det praktiska arbetet på insatsveckorna. Att veta var ansvarsgränserna går är avgörande för att arbetet som utförs ska gå rätt till. Polisen har ansvaret att vara brottsförebyggande och socialjouren har ansvaret att finnas tillgängliga för samtal. Danermark och Kullberg (1999) poängterar att det är viktigt med tydliga ansvarsfördelningar och att de som ska samverka med varandra är medvetna om dessa. En tolkning av detta är att det till stor del är upp till den enskilde individen hur god kunskap denne har om andras roller i kommunen och att veta var ansvarsgränserna går. Det personliga engagemanget spelar in i detta då det är upp till individen att vara medveten om de egna kunskapsluckorna som eventuellt finns och att ta del av den information som krävs för att fylla dessa. Det är även denne som bör vara medveten om den egna rollen och andras roller i samverkan och i ärenden för att inte inkräkta på andras.

Olson (2000) anser att det är en viktig förutsättning för god samverkan att deltagarna ser ett mervärde i att samverka, exempelvis spetskompetens inom ett specifikt område eller

tillgång till varandras nätverk. Representanten från åklagarmyndigheten påtalar att det är bra för dem att veta om i förväg när polisen ska göra sina insatsveckor eftersom de då har möjlighet att förbereda sig för den ökade arbetsbelastningen. Det blir ett mervärde i att samverka med polisen och de andra aktörerna delvis på grund av att det underlättar organisationens arbete. Det framkommer även att nätverkande är viktigt för god samverkan. Det finns möjlighet att komma i kontakt med exempelvis politiker och andra organisationer genom den interna samverkan och de kontakter som de inom verksamheten har, men även genom att vara en del av externa samverkansnätverk. Att se mervärde i att samverka och att vara aktiv i nätverkandet mellan olika organisationer kan tolkas utifrån det personliga engagemanget i frågan. Samtliga aktörer uttryckte att samverkan är nödvändigt för arbetet mot prostitution i kommunen. En person som är engagerad i ämnet ser även mervärde i samverkan då det är en förutsättning för arbete mot prostitution.

Organisation och ledning

Det framkom främjande faktorer som ansågs kopplade till de olika organisationerna som samverkansdeltagarna var representanter för och de respektive ledningarna i dessa organisationer.

Det anses viktigt att det finns stöd från respektive högre instans för att främja samverkansarbetet:

... det är en chefs- och politikerfråga, om cheferna är tydliga med att vi alltid ska samverka... Om det står formulerat nånstans i uppdraget, om det står i lagen, om det är chefen som är tydlig, om det är politikerna som är tydliga, då är de lättare för dem här nere. (Intervjuperson 1)

Det kommer från rikspolischefen också, det är ett prioriterat område. Min chef brinner också för den här frågan så jag har fått mycket tid till att kunna jobba med de här frågorna. Han har gett mig det förtroendet. Det är också jätteviktigt. (Intervjuperson 2)

Av de aktörer som intervjuades var både Freethem och kvinno- och tjejjouren ideella föreningar. Representanten från Freethem påpekar vikten av att bygga förtroende och legitimitet: ”Det är en process, man kan inte bara klampa och in och säga, “här är vi, vi är de här”, utan man måste bygga upp ett förtroende, att öppna och säga att vi är en internationell organisation.” (Intervjuperson 8)

En representant från kvinno- och tjejjouren berättar:

Vi kan ofta känna oss lite friare. Både kommun och länsstyrelsen har vissa ramar som de måste vara inom och för oss är det ganska fritt. Vi kan göra hur vi vill och på vilket sätt vi vill. Eftersom vi är en ideell förening så vi har inte samma sak som styr oss. (Intervjuperson 4)

Analys

Av vad som framkommer i intervjuerna med de olika aktörerna är frågan om resurser en genomgående främjande faktor för god samverkan.

Svenssons et. al (2008) definition av handlingsutrymme innebär hur mycket individen kontrolleras av lagar, organisationens riktlinjer och handlingsplaner i sin arbetsroll. I empirin framkommer det att när chefer prioriterar frågan och ger mer tid till att utföra arbetet ökar representantens handlingsutrymme. Det är inte några problem för en handläggare att kunna samverka om det kommer som ett beslut från chef- eller politikernivå. Handlingsutrymmet påverkas också av i vilken utsträckning chefen är tydlig med hur mycket individen ska samverka med andra. Olson (2000) framför att ledarfrågan är en av de viktigaste faktorerna i främjandet av god samverkan och att det kan vara avgörande i om samverkan är framgångsrik eller inte. Detta kan tolkas som en resursfråga då det handlar om att ha utrymme vad gäller tid och direktiv från den högre instansen. Många av de som intervjuades nämnde tid som resurs, antingen som något som främjade samverkan eller att det fanns en brist på tid. Om ledningen tar beslut om att mer tid ska läggas för samverkan eller ger direktiv att aktörer bör vara del av samverkansnätverk bidrar de till att öka tid som en resurs hos de verksamma.

För de ideella organisationerna är det viktigt att bygga förtroende och legitimitet inför andra aktörer. Detta påverkar deras handlingsutrymme eftersom de till stor del förlitar sig på kontakter med andra myndigheter (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). Ju större

förtroende andra myndigheter har för dem som förening, desto större handlingsutrymme kan de förvänta sig. Då de ideella föreningarna till stor del är beroende av kontakten med andra myndigheter blir det även en fråga om resurser. Om det finns ett förtroende för organisationen är det mer troligt att de kan få stöd i form av att exempelvis använda andra myndigheters lokaler eller kontaktnät som en resurs i det egna arbetet. Representanten från kvinno- och tjejjouren berättar att de ofta känner sig friare och eftersom de har andra riktlinjer och ramar för hur de ska eller kan arbeta, har de ett annat handlingsutrymme. En tolkning är att de ramar och regler som styr de ideella föreningarna skapar möjligheter att använda tid och andra resurser på ett friare sätt än andra myndigheter. Själva handlingsutrymmet som dessa ramar bidrar till att skapa kan ses som en resurs i sig, då det möjliggör en frihet i dispositionen av tid och projekt.

Hämmande faktorer

Samma underteman som valdes för främjade faktorer ansågs lämpliga för hämmande faktorer utifrån det som framkom i empirin.

Gruppen

Ansvarsfördelningen bör vara tydlig då det är hämmande för samverkan om samverkansdeltagarna inte vet sina skyldigheter:

Är det socialtjänsten som inte förstår problematiken utan bara ser till pengar så blir det ett problem, när de inte lyssnar på vilka skyldigheter de har gentemot en placerad kvinna här. Det kan försätta kvinnan i en väldigt svår situation, att hon behöver flytta härifrån eller att hon hamnar på gatan igen eller såna saker... Det är bedrövligt vad vissa socialtjänster inte har kunskap om saker och ting och inte vill se. Träffar man på en sån person så är det jättesvårt att komma vidare. (Intervjuperson 5)

Ytterligare en faktor som anses hämma samverkan är att det är för många involverade. Representanten från polismyndigheten anser att det är viktigt att hålla informationen kring insatsveckorna till så få personer som möjligt just för att det finns sexköpare i alla samhällsskikt:

Blir det för många som vet om informationen, ”jag har en vän och du har en vän”. Sen sprider sig informationen att nu är det insatsvecka och då kanske man missar folk som hade tänkt köpa sex. Det finns åklagare, poliser som också köper sex så man vill hålla det till en så liten grupp som möjligt. (Intervjuperson 2)

Det framkommer även att ansvarsfördelningen blir sämre och kommunikationen svårare när det är för många involverade inom nätverket.

Det påtalas att brist på personligt engagemang i dessa frågor hämmar samverkan. En representant på kvinno- och tjejjouren anser att bristande tålamod, samsyn och kunskap om varandras verksamheter är faktorer som hämmar samverkan.

Något jag kan tänka på är att man kan ha olika definitioner av saker och att man behöver en samsyn kring vad det är vi pratar om prostitution eller våld. Det kanske är en svårighet som skulle kunna uppkomma, för att man utifrån olika professioner kanske ser på det på olika sätt. (Intervjuperson 3)

Analys

I likhet till Danermark och Kullberg (1999) anses otydlig ansvarsfördelning hämmande för samverkan enligt aktörerna. En förklaring till detta är att de olika verksamheterna har olika *institutionella logiker*, alltså olika tankemallar kring vad som styr respektive verksamhet (Grape, 2006). Det beskrivs vara viktigt att verksamheterna som samverkar är medvetna om sina skyldigheter för att det ska finnas tydliga ansvarsområden. Samverkansarbete innefattar ofta professioner som möjligtvis har olika definitioner för och förhållningssätt till prostitution. *Normativ isomorfism* är sättet organisationerna blir mer lika varandra när det är samma tankemallar eller utbildning som styr organisationerna (DiMaggio & Powell, 1983). Representanten från kvinno- och tjejjouren nämner om brist på samsyn som en hämmande faktor för samverkan kan tolkas vara avsaknaden av *normativ isomorfism*.

Representanten från polismyndigheten anser att nätverket bör hållas så litet som möjligt för att information om insatsveckorna inte ska spridas. Dock anser representanten från åklagarmyndigheten att det är ett positivt resultat av samverkan att hans chef får reda på när insatsveckorna är för att kunna förbereda personalen på en ökad arbetsbelastning. Det som anses vara hämmande för en aktör kan ses som främjande för en annan. Representanten från polismyndighetens perspektiv kan tolkas som mer klientfokuserat då fokus ligger på att gripa så många sexköpare som möjligt. Representanten från åklagarmyndighetens perspektiv är mer *byråkratisk* och praktisk för att fokus ligger på den egna verksamhetens arbetsbelastning (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008). För att undvika konflikter anser Olson (2000) att det är viktigt att noggrant diskutera och planera hur organiseringen kring samverkan ska se ut. Mallander (1998) menar också att kunskap om de andras verksamheter underlättar för att aktörerna blir mer samspelta. De olika perspektiven kan också förklaras genom de olika organiseringsprinciper som Svensson et al. (2008) presenterar. Organisationsprinciperna påverkar tjänstemännens uppfattning om deras handlingsutrymme och detta påverkar deras perspektiv och beslut. Polismyndighetens organisationsprincip uppfattas vara en kombination av *behandlingsidealet* och *byråkratiidealet*. Deras metod går ut på att motverka prostitution genom spaningsarbete och utredning av brott. Detta för att minska efterfrågan genom att avskräcka eventuella sexköpare. Samtidigt styrs verksamheten av vad lagen säger är rätt och fel. Åklagarmyndighetens organisationsprincip uppfattas som *byråkratiidealet* eftersom hen främst ser till verksamhetens bästa (ibid).

Liksom personligt engagemang är en främjande faktor och en förutsättning för samverkan kan det också innebära en hämmande faktor om det personliga engagemanget brister. Om tjänstemannen inte är engagerad i frågan eller tar reda på information om de andra verksamheterna är det troligt att denne inte heller är lika flexibel och lätt att samverka med. Den personliga interaktionen mellan aktörerna beskrivs vara viktig och om den brister kan det innebära svårigheter i att arbeta mot ett gemensamt mål. Mallander (1998) poängterar att det är viktigt för samverkan att ha kunskap om varandras verksamheter och regelsystem. Utan detta menar han att aktörerna inte kan bli samspelta.

Organisation och ledning

En faktor som hämmar samverkan är att ledningen prioriterar andra saker som andra brott eller ärenden. Representanten från polismyndigheten berättar att det finns ett inbyggt motstånd mot att arbeta med dessa frågor därför att resursläget är ansträngt och att den vanligaste påföljden vid sexköp är böter. En representant från kvinno- och tjejjouren redogör för hur ledningen i skolan har andra prioriteringar:

Det är mycket fokus på skolan och att de ska se resultat i sina skolämnen och så kommer något helt annat in. ”Ska vi verkligen lägga tid på det här?” Det kanske sätter igång saker hos eleverna och då kanske man behöver ta tag i det, det är en process. (Intervjuperson 3)

Även chefers prioriteringar kan vara en hämmande faktor:

... det som hindrar mest är egentligen chefer som inte tycker att det här är en prioriterad fråga... Det är svårt för mig, jag kan inte riktigt kämpa mot det. Jag kan påpeka att det här är en prioriterad fråga utifrån regeringen och från handlingsplaner och från uppdrag. Men vi har en chef som måste prioritera och säger att det här är en liten fråga, vi har inga ärenden då är det jättesvårt att motivera att prioritera det. (Intervjuperson 1)

Ytterligare en faktor som anses hämma samverkan är brist på uppmuntran från ledare. Socialjouren berättar om en situation där de lyckats motivera en prostituerad tjej att ta emot hjälp:

”Nej, men det var väl onödigt att placera henne på Talita.” Men vi tycker, gravid i sjunde månaden, kosta vad det kosta vill, vi kör dit henne. Då tror man att man får lite beröm, ”bra jobbat”. Men nej, “det här kostar pengar, hur tänkte ni nu? Hon är inte från Sverige, det här vill inte vi betala”. (Intervjuperson 6)

En representant från kvinno- och tjejjouren uttrycker även att det finns brist på hjälp att få, vilket också kan vara en hämmande faktor för samverkan:

Jag ringde runt i (kommunen) om sexmissbruk och kollade. Ungdomsmottagningen jobbar med det men då får man vara 25 år eller yngre därefter finns det ingenting för vuxna missbrukande. (Intervjuperson 5)

Svårigheter kan uppstå när ett stort personligt engagemang hos individen finns men kopplingen till makten över verksamheten är bristande:

Ibland får man jättebra människor men som inte har någon länk till makten och som inte kan påverka någonting när de går hem igen... Det är en svårighet att inte engagemang och makt går hand i hand hela tiden. Man behöver ha båda delarna för att kunna arbeta engagerat men också åstadkomma en förändring. (Intervjuperson 8)

Analys

De hämmande faktorer som framkommer inom organisation och ledning kan tolkas som brist på resurser. Danermark och Kullberg (1999) menar att olika professionella mål och ekonomiska intressen kan hämma samverkan. Två representanter beskriver att det är svårt att vara drivande i frågan om chefen inte prioriterar den. De menar att en anledning till att frågan inte prioriteras är för att det anses vara för få ärenden och att det inte tillräckligt kostnadseffektivt. Detta kan tolkas som en brist på resurser då chefer måste prioritera de frågorna som anses större. En representant från kvinno- och tjejjouren framhåller att skolan prioriterar elevernas betyg framför att ta del av deras föreläsningar vilket kan tolkas som en resursfråga då skolan möjligtvis inte har utrymme att prioritera annat.

Brist på uppmuntran beskrivs vara hämmande för samverkan. Exemplet som representanten från socialjouren beskriver kan tolkas vara en resursfråga då insatsen förmodligen skulle hjälpa klienten men ledningen ville prioritera annat. Det kan tolkas utifrån *byråkratiidealet* och *behandlingsidealet* då ledningen i detta fall valde att vara mer byråkratisk och fokusera på organisationens bästa istället för klientens (Svensson, Johnsson, och Laanemets, 2008).

Representanten från kvinno- och tjejjouren uttrycker att det inte finns tillräckligt med specialiserade verksamheter i närområdet. Detta sätter käppar i hjulet för deras arbete med exempelvis sexmissbrukare då de måste hänvisa dem till andra kommuner. Detta exempel kan kopplas till brist på resurser då ett behov av specialiserade verksamheter finns men kommunen tvingas prioritera andra saker. Relationsvårdsspecialisten uttrycker även att det i vissa fall finns ett stort personligt engagemang för frågan men för att åstadkomma en förändring måste det finnas en koppling till makten.

Förbättringsområden för samverkan

Flera av representanterna uttrycker att de önskar att prostitutionsfrågan skulle vara mer prioriterad på chef- och politikernivå då detta skulle underlätta deras arbete. Representanten från länsstyrelsen beskriver: ”Från regeringsnivån ner till den lokala nivån är det som att det försvinner ut på något sätt, så att det prioriteras mindre och mindre ju närmre den lokala nivån man kommer.” (Intervjuperson 1). Hen anser att om det prioriterades av chefer på den lokala nivån hade det underlättat för arbetet och samverkan.

Ett av de största förbättringsområden för samverkan enligt aktörerna är mer resurser och tid. Detta kan kopplas till chefers prioritering:

Jag skulle önska att våra arbetsgivare tyckte att det här var ett jätteviktigt problem och gav oss tid och resurser. Nu är det väldigt marginellt, det är ändå ett stort problem som växer och som vi inte har resurser, som det ser ut nu, att jobba med. (Intervjuperson 7)

Representanten från polismyndigheten betonar att det är just resurser som krävs för att underlätta samverkan och för att effektivisera arbetet mot prostitution och människohandel:

Innan var tron inom polisen att det krävs en massa resurser... Med ganska enkla medel kan man göra ganska mycket... Det hade räckt med 4–6 poliser som jobbade med det här på heltid i regionen. Då hade vi kunnat få jättebra resultat. (Intervjuperson 2)

En representant från socialjouren berättar vidare om problemet med otillräckliga resurser i den här frågan:

Man behöver titta på boendefrågan. När du hittar en kvinna som prostituerar sig och om det kanske är människohandel eller koppleri. Vi placerar de andra misshandlade kvinnorna på hotell. Det är direkt olämpligt i det sammanhanget för en prostituerad kvinna. Så du måste ha andra lösningar och det finns inte idag. (Intervjuperson 6)

Flera av aktörerna nämner ett behov av mer specialiserade verksamheter, exempelvis en prostitutionsenhet eller en mindre grupp med spetskompetens inom frågan:

Vi måste prata mycket mer om det här och det måste skapas nya enheter och grupper... Det kan behövas gruppsamtal eller individuella samtal... Det behöver verkligen utvecklas mycket mer i samhället, för då blir det mer accepterat att söka hjälp och stöd. Det bästa vore om någon verkligen jobbade med prostitution och kunde alltihopa. Att det var en enhet och att de personerna även fanns på arbetsförmedlingen och försäkringskassan, inom sjukvården och inom polisen. (Intervjuperson 5)

Det påtalas även ett behov av en gemensam handlingsplan för samverkan för att tydliggöra ansvarsområden och arbeta mer operativt med specifika ärenden. Flera aktörer anser att en koordinator för samverkan kring prostitution och människohandel borde tillsättas. En representant från socialjouren menar även att det borde finnas en samordnare för klienterna när det gäller prostitution och människohandel som kan underlätta för samverkan mellan de inblandade aktörerna. Det nämns även att cheferna för de respektive organisationerna i nätverket borde bjudas in vid mötena för att få mer kunskap om frågan. Representanten från åklagarmyndigheter beskriver att hen önskar att samverkan kring prostitution liknade arbetet på Barnahus.

Kvinno- och tjejjouren berättar att de skulle vilja bli representerade i nätverket samt att de var inkluderade i SIP-möten. SIP står för samordnad individuell plan, som ska upprättas tillsammans med klienter om insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvård behöver samordnas (Sveriges kommuner och landsting, 2018). Kvinno- och tjejjourens drömscenario av samverkan kring prostitution är att nå ut till alla skolor i kommunen för att sprida kunskap och engagemang om frågan. De menar att samverkan skulle förbättras om ämnet var en del av skolornas ordinarie verksamhet eller i likabehandlingsplanen.

Analys

Ett förbättringsområde empirin visar på är ett behov av att frågan prioriteras mer av chefer och ledning. Olson (2000) menar att ledarskapet är en av de viktigaste förutsättningarna för att skapa god för samverkan och Danermark och Kullberg (1999) lyfter vikten av att inkludera alla nivåer av organisationen. Att chefer prioriterar andra saker skulle kunna bero på att de inte är insatta i problematiken eller för att de inte upplever att frågan ingår i deras arbetsuppgifter vilket begränsar verksamhetens handlingsutrymme (Svensson, Johnsson, och Laanemets, 2008). Detta eftersom chefens direktiv påverkar tjänstemannens tolkning av sitt handlingsutrymme. Representanten från länsstyrelsen menar att regeringen prioriterar frågan men att det är något som händer på lokal nivå och att frågan där prioriteras mindre. Det skulle kunna tolkas som att regeringens handlingsplaner och mål är bra i teorin men att det i praktiken, på lokal nivå, inte är uppnåeliga. Det skulle kunna tolkas som att länsstyrelsen inte använder sin *normativa makt* över kommunens myndigheter för att kunna förverkliga de nationella politiska målen (Olson, 2000). Alltså att länsstyrelsen kan påverka andra myndigheters handlingar och tankesätt, i det här fallet att prioritera prostitutionsfrågan.

Mer resurser är också ett förbättringsområde som uppmärksammas. Representanten från polismyndigheter menar att det behövs fler resurser och att med små medel skulle det kunna göras en stor förändring. Olson (2000) hävdar att *resurser* som maktdimension kan utgöra en hämmande faktor för samverkan om de är ojämnt fördelade och försätter någon aktör i beroendeställning. I nätverket har inte något sådant identifierats utan det tolkas som att alla aktörer behöver mer resurser för att bedriva arbetet.

Ytterligare ett förbättringsområde som identifieras är rutiner för samverkan. Flera av aktörerna menar att en mindre grupp med spetskompetens alternativt en

prostitutionsenhet skulle vara positivt. Handlingsplaner och någon som har det yttersta ansvaret och fungerar som en spindel i nätet efterfrågas. I likhet med Mallander (1998) tolkas detta som att tydliga rutiner skulle underlätta samverkan. Införandet av en slags koordinator eller handlingsplan skulle däremot kunna innebära fler rutiner att förhålla sig till vilket i sin tur skulle kunna leda till att aktörernas handlingsutrymme begränsas (Svensson, Johnsson, och Laanemets, 2008). Representanten från åklagarmyndigheten menar att samverkansarbetet med Barnahus är ett effektivt sätt att arbeta på och hade velat att samverkan gällande prostitution hade utförts på samma sätt. Detta kan liknas vid DiMaggio och Powells (1983) *mimetiska isomorfism* där organisationer vill efterlikna varandra.

Diskussion

I detta avsnitt kommer en diskussion kring resultatet att föras. Forskningsfrågan har varit viktig därför att resultatet har visat hur de nationella påbuden om att samverka kring prostitution har förverkligats på kommunal nivå. Detta har visats genom att göra en analys av hur olika aktörer i kommunen berättar att de samverkar kring arbetet med prostitution.

Resultatdiskussion

Hur samverkan beskrivs

Vi har identifierat ett större samverkansprojekt i kommunen i form av ett nätverk för prostitution och människohandel samt ett antal mindre projekt exempelvis mellan ideella föreningar och skolor. Nätverket har tagit stor plats i empirin, delvis på grund av att majoriteten av aktörerna vi intervjuade är med i det. Målet med nätverket enligt länsstyrelsen är att den ska utföra operativt arbete och knyta samman aktörer. Vad som framkommer i empirin är dock att vissa anser att nätverket har blivit mer strategisk och teoretisk. Vad detta skulle kunna bero på är att det finns brist på resurser, exempelvis tid. Som Mallander (1998) beskriver är resurser och tid viktiga förutsättningar för att främja samverkan. Det framstår i empirin att representanterna inte har tillräckligt med tid att arbeta med dessa frågor på ett strategiskt plan i sina respektive verksamheter. Detta kan vara anledningen till att tiden för nätverket har använts för strategiska frågor istället för det operativa arbetet. Om aktörerna hade fått mer tid i sin ordinarie verksamhet dedikerat till att arbeta med prostitutionsfrågor hade nätverket antagligen kunnat arbeta mer operativt.

Tid som en resurs kan vara en viktig faktor då det påverkar tolkningen av det egna handlingsutrymmet (Svensson, Johnsson & Laanemets, 2008).

Främjande och hämmande faktorer - spegelbilder?

Utifrån studiens resultat har det uppmärksamats att majoriteten av de främjande och hämmande faktorerna är varandras spegelbilder. Detta visas även i tidigare forskning där exempelvis Danermark och Kullbergs (1999) hämmande faktorer är motsatsen till de främjande faktorer som Westrin (i Danermark & Kullberg, 1999) nämner. De främjande faktorerna som nämns är en gemensam utgångspunkt och gemensamma mål. De hämmande faktorerna som Danermark och Kullberg (1999) beskriver är brist på gemensamma mål. En av de hämmande faktorer som framkommit i empirin har varit bristen på en främjande faktor. Ett exempel på detta är ansvarsfördelning mellan aktörerna. Den hämmande faktorn som nämns, otydlig ansvarsfördelning, är en spegelbild, eller motsatsen till den främjande faktorn, en tydlig ansvarsfördelning. Ytterligare ett exempel på detta är ledningens prioriteringar. Om ledningen prioriterar frågan och ser arbetet som görs finns det bättre förutsättningar för god samverkan. Den hämmande faktorn i detta fall är brist på prioritering från ledningen. En tolkning av detta är att ifrågasätta om det överhuvudtaget går att skilja på främjande och hämmande faktorer eller om de helt enkelt alltid har en relation. Finns det faktorer som enbart är hämmande eller är dessa bara bristen på en främjande faktor?

Förbättringsområden

Det framkommer i empirin att det finns en önskan om att det ska finnas personer inom flera verksamheter i kommunen som har kunskap om dessa frågor. Detta skulle kunna vara i form utav ett *multidisciplinärt team* som arbetar på heltid med prostitution och människohandel (Axelsson & Bihari Axelsson, 2013). Det här teamet skulle kunna utgöras av polis, försäkringskassan, socialtjänsten, kuratorer, sjukvårdare och andra relevanta aktörer. För att detta skulle vara möjligt i praktiken behövs mycket resurser tillsättas. Det beskrivs redan idag att resursläget är ansträngt vilket gör det nödvändigt att föra ytterligare studier och kartläggningar över problematiken i kommunen och om ett *multidisciplinärt team* skulle kunna vara en lämplig lösning (ibid.).

Samtliga aktörer anser att samverkan är nödvändigt i arbetet mot prostitution men samtidigt råder det brist på tid och resurser för att främja samverkan. Ett dilemma som framkommit är att kvinno- och tjejjouren påtalar att de vill vara en del av nätverket medan

andra aktörer menar att det är hämmande för samverkan att ha för många involverade. En lösning på det skulle kunna vara att ha en strategisk grupp med en operativ kärna. Fler nätverk eller ett större nätverk skulle kunna innebära fler möten, mer administrativt arbete samt en större risk att känslig information sprids. En viktig fråga att ställa är om samverkan är så pass effektiv i prostitutionsarbetet att det är värt den tid och energi det tar att organisera samverkan. Detta likt Olsons (2000) teori om att det finns en tendens att enbart se möjligheterna som samverkan skapar och inte svårigheterna det medför. Vi upplever att samverkan ses som den perfekta lösningen på det mesta men är detta verkligen baserat på evidens eller på en *institutionaliserad* idé (Johansson, 2006)?

Alternativa tolkningar

De teoretiska utgångspunkterna i studien var nyinstitutionell organisationsteori och handlingsutrymme. Om andra teorier valts som utgångspunkter hade detta gett utrymme för alternativa tolkningar. Även valet av analysmetod har möjligtvis påverkat tolkningarna. Om vi hade utgått från en induktiv ansats hade frågorna i vår intervjuguide varit formulerade utifrån det vilket hade påverkat resultatet och eventuella tolkningar. Om en diskursanalys hade tillämpats på empirin skulle fokus ligga på hur informationen förmedlats vilket hade påverkat tolkningen av resultatet.

I och med att vi har varit två som har analyserat empirin har det gett utrymme för ett mer nyanserat perspektiv. Om antalet personer som hade analyserat empirin varit annorlunda skulle alternativa tolkningar kunna gjorts. Även om vi har strävat efter att inte låta personliga värderingar påverka vårt resultat kan vår gemensamma utbildningsbakgrund och personliga erfarenheter ha influerat vår tolkning. Ett exempel på detta skulle kunna vara vår förförståelse av ordet samverkan men även av aktörerna och deras verksamheter.

Metoddiskussion

Eftersom syftet med studien var att öka förståelsen för hur olika aktörer som arbetar med prostitutionsfrågan i kommunen samverkar ansåg vi att en kvalitativ forskningsmetod var lämplig. Genom att göra en kvalitativ studie fanns det utrymme för aktörernas egna ord, berättelser och erfarenheter att träda fram och ligga i fokus. Utifrån frågeställningarna var en önskan att undersöka vilka faktorer som aktörerna ansåg vara främjande och hämmande för samverkan. Gällande urvalet till studien fördes diskussionen om vilka aktörer som skulle inkluderas. Vi valde att utgå från de aktörer som var delaktiga på föreläsningen vi

gick på samt åklagarmyndigheten och socialjouren. Det framkom under intervjuerna att det fanns ett nätverk som många av aktörerna vi intervjuade var en del av. Det framkom även att migrationsverket är en del av nätverket. På grund av tidsbrist valde vi att inte intervjua migrationsverket till vår uppsats. Vi anser att en intervju med migrationsverket hade kunnat bidra med en mer nyanserad bild vad gäller mötet med klienter då de kommer i kontakt med prostituerade som inte är hemmahörande i landet. Vi valde även att enbart inkludera två av de ideella verksamheter som arbetar med frågan i kommunen, då det var dessa som var representerade på föreläsningen vi tog del av. Vi tror att ett större urval och fler intervjuer hade gett fler perspektiv på samverkan men valde att avgränsa vårt urval i mån av tid.

Vid formuleringen av intervjuguiden fanns det begränsad kunskap gällande ämnet i kommunen. Vi inspirerades av tidigare forskning och andra examensarbeten i utformandet av frågorna. Då syftet har omformulerats ett antal gånger, anser vi att en del frågor inte var av relevans för att svara på syftet och frågeställningarna. Intervjuguiden skulle därmed kunnat omformuleras och utvecklas på ett sådant sätt att frågorna gett möjlighet till andra fördjupningar och perspektiv.

Slutsats

Resultatets betydelse

Resultatet i studien bidrar med att visa en analys av hur nationella riktlinjer tillämpas på lokal nivå utifrån olika aktörers berättelser. Det bidrar även med att belysa ett antal främjande och hämmande faktorer som kan inspirera till vidare arbete. Vi anser att de hämmande faktorerna som lyfts inte bör ses som brister utan som förbättringsområden och att dessa bör prioriteras. De främjande faktorerna tolkade vi vara områden som bör framhävas som något att bygga vidare på. Resultatet visar att det finns en gemensam uppfattning om att samverkan fungerar bra i kommunen vilket bör ses som en uppmuntran till fortsatt arbete.

Enligt resultatet framställs det personliga engagemanget i frågan som nästintill avgörande i samverkan och arbetet gällande prostitution i kommunen. Om det inte fanns någon i kommunen som skulle vara engagerad i frågan, skulle då arbetet mot prostitution finnas? Den tolkningen skulle visa på att det är oklart på vilket sätt och till vilken grad regeringens

intentioner faktiskt uppfylls på lokal nivå. Är de enskilda individer som gör att frågor prioriteras eller inte? Detta skulle utgöra en stor risk för välfärden eftersom det som beslutas i regeringen inte tillämpas på lokal nivå och för att enskilda individers värderingar skulle vara det som styr det sociala arbetet i kommunen. Varför är det ens en fråga om personligt engagemang när regeringen anser att det är en fråga som bör prioriteras?

Även inom nätverket påtalas det att det finns olika anledningar till varför aktörer är involverade. Nätverket är ett svar på regerings påbud, men blir det på lokal nivå en fråga om den enskilda individens engagemang? Det finns inslag i empirin att nätverket bara är av symbolvärde. Om det är en fråga om den enskilda individens engagemang är det till skada för samverkansarbetet och i sista led även för klienten, i synnerhet om aktörer enbart är engagerade på grund av dess symbolvärde.

Vidare forskning

Vid litteratursökningar uppfattade vi att forskningsläget kring samverkan gällande prostitution var bristfälligt. Därför anser vi att ytterligare forskning inom det här området behövs. Då vi enbart intervjuade aktörerna hade det varit intressant att observera hur samverkan går till i praktiken, exempelvis i nätverket eller under insatsveckorna för att kunna göra en mer djupgående analys av samverkansarbetet. Det skulle även vara intressant att göra en studie kring hur effektiv och nödvändig samverkan egentligen är för arbetet med prostitution. Detta genom att undersöka hur de prostituerade upplever situationen och den hjälp och information de får. Utöver detta skulle det vara av intresse att göra fler studier för att undersöka hur nationella riktlinjer tillämpas på lokal nivå i andra frågor.

Forskningsområdet har väckt intresse för ytterligare frågeställningar som kan vara till grund för vidare forskning som kan bidra med en fördjupad kunskap och förståelse av samverkan och prostitutionsfrågor.

Referenser

- Axelsson, R. & Bihari Axelsson, S. (2013). Samverkan som samhällsfenomen – några centrala frågeställningar. I R. Axelsson & S. Bihari Axelsson (Red.), *Om samverkan – för utveckling av hälsa och välfärd* (s. 17-38). Lund: Studentlitteratur.
- Bryman, A. (2011). *Sambällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber.
- Descombe, M. (2016). *Forskningshandboken. För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. Lund: Studentlitteratur.
- DiMaggio, P.J. & Powell, W.W. (1983). The Iron Cage Revisited. Institutional isomorphism and collective rationality in organizational fields. *American Sociological Review*, 48, April, 147-160.
- Freethem. (u.å.). *Om oss*. Hämtad 23 april, 2018, från <http://www.freethem.se/om-oss>
- Grape, O. (2006). Domänkonsensus eller domänkonflikt? - integrerad samverkan mellan myndigheter. I O. Grape, B. Blom & R. Johansson (Red.), *Organisation och omvärld - nyinstitutionell analys av människobehandlande organisationer* (s. 47-72). Lund: Studentlitteratur.
- Grape, O. (2015). Samverkan inom och mellan människobehandlande organisationer. I S. Johansson, P. Dellgran & S. Höjer (Red.), *Människobehandlande organisationer: villkor för ledning, styrning och professionellt välfärdsarbete* (s.292-312). Stockholm: Natur och Kultur.
- Habermann, U. (2001). *En postmoderne belgen? Om motiver till frivillighet*. Lund Dissertations in Social Work 3, Socialhögskolan. Lund: Lunds Universitet.
- Johansson, R. (2006). Nyinstitutionell organisationsteori. I O. Grape, B. Blom & R. Johansson (Red.), *Organisation och omvärld - nyinstitutionell analys av människobehandlande organisationer* (s. 17-46). Lund: Studentlitteratur.
- Kvale, S. & Brinkman, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Langemar, P. (2008). *Kvalitativ forskningsmetod i psykologi - att låta en värld öppna sig*. Stockholm: Liber.
- Lindberg, K. (2009). *Samverkan*. Malmö: Liber.

- Lipsky, M. (2010). *Street-level bureaucracy. Dilemmas of the individual in public services*. Russell Sa
- Länsstyrelsen i Jönköpings län. (2015). *Osynlig synlig verklighet*. Hämtad från <http://www.lansstyrelsen.se/Jonkoping/Sv/nyheter/2015/Pages/osynlig-synlig-verklighet---.aspx>
- Länsstyrelsen i Stockholms län. (2011). *Nationella riktlinjer för arbetet mot prostitution och människobandel för sexuella ändamål*. Hämtad från http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2011/Nationella-riktlinjer-trafficking_2011_WEBB.pdf
- Länsstyrelsen i Stockholms län. (2015). *Prostitution i Sverige 2014. En omfattningskartläggning*. Hämtad från <https://www.nmtsverige.se/sites/default/files/prostitution%20kartlaggning%202014.pdf>
- Länsstyrelsen Stockholm. (u.å.). *Om Länsstyrelsen*. Hämtad 7 juni, 2018, från <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/om-lansstyrelsen-stockholm/om-oss.html>
- Mallander, O. (1998). Samverkan. I V. Denvall & T. Jacobsen (Red.), *Vardagsbegrepp i socialt arbete* (s. 133–156). Göteborg: Norstedts Juridik.
- Nationalencyklopedin. (2018a). *Hallick*. Hämtad 22 maj, från [https://www-ne-se.proxy.library.ju.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/hallick](https://www.ne-se.proxy.library.ju.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/hallick)
- Nationalencyklopedin. (2018b). *Prostitution*. Hämtad 23 april, från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/prostitution>
- Nationalencyklopedin. (2018c). *Människobandel för sexuella ändamål*. Hämtad 25 maj, från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/m%C3%A4nniskobandel-f%C3%B6r-sexuella-%C3%A4ndam%C3%A5l>
- Nationalencyklopedin. (2018d). *Koppleri*. Hämtad 25 maj, från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/koppleri>
- Olson, L-E. (2000). *På olika villkor - samverkan mellan kommun och frivillig organisation*. Hämtad från <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:358163/FULLTEXT01.pdf>

- Padgett, D. K. (2008). *Qualitative methods in social work research*. Los Angeles: Sage Publications.
- Polismyndigheten. (u.å.). *Människohandel - polisens arbete*. Hämtad 23 april, 2018, från <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/manniskohandel/>
- Regeringskansliet. (2016). *Den svenska sexköpslagen har varit framgångsrik*. Hämtad 11 maj, 2018, från <http://www.regeringen.se/artiklar/2016/10/den-svenska-sexkopslagen-har-varit-framgangsrik/>
- Socialstyrelsen. (2015). *Sex mot ersättning - utbildningsmaterial om stöd och hjälp till vuxna*. Hämtad från <https://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19950/2015-12-4.pdf>
- Stockholms Stad. (2018). *Socialjouren*. Hämtad 6 juni, 2018, från <http://www.stockholm.se/Fristaende-webbplatser/Kontaktadabas/Fackforvaltningar/Socialforvaltningen/Socialjouren/?kontakt=>
- Svensson, K., Johnsson, E. & Laanemets, L. (2008). *Handlingsutrymme: Utmaningar i socialt arbete*. Stockholm: Natur & kultur.
- Sveriges kommuner och landsting. (2018). *Samordnad individuell plan, SIP*. Hämtad 28 maj, 2018, från <https://skl.se/halsasjukvard/kunskapsstodvardochbehandling/samordnadindividuellplansip.samordnadindividuellplan.html>
- Talita. (u.å.). *Vilka är vi?*. Hämtad 25 maj, 2018, från <http://talita.se/vilka-ar-vi>
- Taylor, S. (2014). *Human trafficking in Western Europe: Addressing the policy implications of supply and demand?* (Doktorsavhandling, Indiana University, West European Studies).
- Unizon. (2014). *Om Unizon*. Hämtad 6 juni, 2018, från <http://unizon.se/om-unizon>
- Åklagarmyndigheten. (u.å.). *Från brott till åtal*. Hämtad 3 maj, 2018, från https://www.aklagare.se/om_rattsprocessen/fran-brott-till-atal/

Bilagor

Bilaga 1 – informationsbrev

Tack för att Du ställer upp på en intervju till vår C-uppsats! Syftet med intervjun är att få en bild av hur samverkan mellan olika relevanta aktörer kring preventionsarbetet med prostitution ser ut samt vad som främjar och hämmar samverkan.

För att underlätta vår bearbetning av materialet spelas intervjun in. När bearbetningen är klar kommer inspelningarna raderas. Uppgifter som rör person och organisation kommer att avidentifieras.

Om Du önskar får Du gärna ta del av vårt resultat efter att sammanställningen av uppsatsen är färdig.

Vid frågor och funderingar får Du gärna ta kontakt med oss.

Tack för Ditt deltagande!

Klara Ahnfeldt 070 XXXXXXXX

Jennifer Manu 070 XXXXXXXX

Socionomprogrammet, Jönköping University

Bilaga 2 - Intervjuguide

Ålder

Utbildning

Befattning

Antal år i tjänst, antal år på denna arbetsplats

Beskriv organisationen och hur ni arbetar med prostitution.

Hur definierar du prostitution?

Hur definierar du begreppet samverkan?

Anser du samverkan vara nödvändigt i arbetet? För- och nackdelar?

Vilka samverkar ni med?

Vad samverkar ni kring?

Hur ser samverkansarbetet mellan er och andra aktörer i kommunen ut rent konkret?

Vad styr samverkan?

Vad har ni för rutiner för samverkan kring prostitution?

Vad möjliggör/underlättar samverkan kring prostitution?

Vad hindrar/försvårar samverkan kring prostitution?

Skiljer sig samverkan kring prostitution från samverkan kring andra sociala problem? I så fall hur?

Vilka är förutsättningarna för samverkan?

Vad har samverkan för syfte och mål för er?

Har ert arbetssätt ändrats genom samverkan med andra myndigheter?

Har inställningen till fenomenet förändrats sedan samverkan startade?

Har någon av samverkansaktörerna en mer framträdande och dominerande position i samverkansarbetet? (Vad kan detta bero på enligt dig)

Har du positiva erfarenheter från samverkan?

Har du negativa erfarenheter?

Önskar du någon förändring i samverkansarbetet?